

İCTİMAİYAT

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE

YIL/YEAR: 2021 • CILT/VOLUME: 5 • SAYI/NUMBER: 1

Yazılarda ifade edilen görüş ve düşünceler yazarlarının kişisel görüşleri olup derginin ve bağlı bulunduğu kurumun görüşlerini yansıtmaz.

The opinions and views expressed in the papers published in the journal are only those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the journal and its publisher.

İctimaiyat

2602-3377	:	e-ISSN e-ISSN	:	2602-3377
27/05/2021	:	Basım Tarihi Date of Publication	:	27/05/2021
Mayıs 2021	:	Yayın Sezonu Pub. Date Season	:	Mayıs 2021
5	:	Cilt Volume	:	5
1	:	Sayı Number	:	1
2017	:	İlk Yayın Tarihi Founded	:	2017
Muş	:	Basım Yeri Place of Publication	:	Muş
Yılda iki defa elektronik olarak yayınlanan uluslararası hakemli ve süreli yayındır	:	Yayın Türü Publication Type	:	Is an international, periodical, double-blind peer-reviewed and online academic journal published bi-annual
Türkçe ve İngilizcedir; ancak her sayıdaki makale sayısının en fazla üçte biri kadar olmak üzere diğer dillerdeki çalışmalara da yer verilebilir.	:	Yayın Dili Official Language	:	Turkish and English; however, studies in other languages may be accepted, up to a third of the number of articles in each issue.
Mayıs-Kasım	:	Periyot Frequency	:	May-November
Muş Alparslan Üniversitesi	:	Yayıncı Publisher	:	Muş Alparslan University
Muş Alparslan Üniversitesi Külliyesi, Fen Edbiyat Fakültesi, 49250, Muş/Türkiye	:	Adres Address	:	Muş Alparslan University Campus, Faculty of Science and Literature, 49250, Mus/Turkey
ictimaiyatdergi@gmail.com	:	e-posta e-mail	:	ictimaiyatdergi@gmail.com
+90 505 462 0905	:	Telefon Telephone	:	+90 505 462 0905
http://dergipark.gov.tr/ictimaiyat	:	Ana Sayfa Homepage	:	http://dergipark.gov.tr/ictimaiyat

İctimaiyat

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 5 • Sayı/Number: 1

Yayın Kurulu • Editorial Board

Sahibi / Owner	Doç. Dr. Üyesi Hidayet Kara Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye		Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Baş Editör / Editor-in-Chief	Doç. Dr. Üyesi Hidayet Kara Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye		Dr. Öğr. Üyesi Bahattin Çatma İnönü Üniversitesi / Türkiye
Editörler / Editors	Doç. Dr. Ahmet Gökçen Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye Doç. Dr. Ahmet Ayhan Koyuncu Afyon Kocatepe Üniversitesi / Türkiye Doç. Dr. Berat Çiçek Turgut Özal Üniversitesi / Türkiye Dr. Öğr. Üyesi Turan Güler		Dr. Öğr. Üyesi Abdülmecid Yıldırım Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye Dr. Öğr. Üyesi Görkem Ceyhan Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye Dr. Öğr. Üyesi Murat Parlakpınar Bitlis Eren Üniversitesi / Türkiye Dr. Abdül Samet Çelikçi Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Yayın Kurulu Üyeleri / Editorial Board Members	Prof. Dr. Haluk Alkan İstanbul Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. S. Selçuk Günay Atatürk Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. Besim Özcan Atatürk Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. Muhammed Harun Universty of Botswana / Botswana Prof. Dr. Kenan Çağan Afyon Kocatepe Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. Emin Çelebi İnönü Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. Mithat Eser Selçuk Üniversitesi / Türkiye Prof. Dr. Oktay Kızılkaya Kafkas Üniversitesi / Türkiye Asst. Prof. Khalid Abed Dahlezz A'sharjiyah Universtiy/Oman Dr. Mohammed Aboramadan		Insubria University/Italy Dr. Vadim Kuzin M. K. Ammosov North-Eastern Federal University/Russia Dr. Baptiste Brodard International Peace Collage South Africa/South Africa Dr. İbrahim Suberu University Of Port Harcourt/Nijerya Dr. Abdül Samet Çelikçi Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye Dr. İnan Kaynak Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye Danışma Kurulu/Advisory Board Prof. Dr. Ahmet Kemal Bayram Marmara Üniversitesi/Türkiye Prof. Dr. Bilal Sambur Ankara Yıldırım Beyazid Üniversitesi/Türkiye Prof. D.r Mehmet Fatih Birgül

Uludağ Üniversitesi/Türkiye	Adnan Menderes Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Fred Leavitt	Assistant Prof. Dilmurod Ernazarov
California State University/ABD	Tashkent State University of Economics/Özbekistan
Prof. Dr. Merziyye Necefova	Assistant Prof. Bunjamin Bela
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi/Azerbaycan	Mother Teresa University/Macedonia
Prof. Dr. Zhanna Yusha	Assistant Prof. Rahul Chaunhan
Russian Academy of Sciences Siberian/Russia	Parul University/İndia
Doç. Dr. Cihan Özgün	Dr. Öğr. Üyesi Bahattin Çatma
Ege Üniversitesi/Türkiye	İnönü Üniversitesi / Türkiye
Doç. Mustafa Alican	Assistant Prof. Abdul Fareed Brohi
Muş Alparslan Üniversitesi/Türkiye	Dawah Academy, İnternational İslamic University/Pakistan
Doç. Dr. İ. Sami Yuca	Assistant Prof. Asodollah Athary
Muş Alparslan Üniversitesi/Türkiye	İslamic Azad University/İran
Doç. Dr. Yahya Yeşilyurt	Assistant Prof. Sedad Beşliya
Kastamonu Üniversitesi / Türkiye	Universty of Sarajevo/Bosnia- Herzegovina
Doç. Dr. Ercan Çağlayan	Dr. Öğr. Üyesi İskender Dölek
Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye	Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Adem Palabıyık	Dr. Öğr. Üyesi Servet Şengül
Bitlis Eren Üniversitesi / Türkiye	Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Üyesi Adem Levent	Dr. Öğr. Üyesi Nurcan Anka
Uludağ Üniversitesi / Türkiye	Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Canser KARDAŞ	
Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye	Sekreteryaya / Secretariat
Doç. Dr. Üyesi Aykut KÜÇÜKPARMAK	Dizgi/ Layout Editor
İnönü Üniversitesi / Türkiye	Teknik Redaksiyon / Redaction
Doç. Dr. Berat ÇİÇEK	Grafik Tasarım / Design
Turgut Özal Üniversitesi / Türkiye	Arş. Gör. Abdül Samet Çelikçi
Doç. Dr. Musa Gümüş	Dr. Öğr. Üyesi Abdülmecit Yıldırım
	Dr. Öğr. Üyesi Turan Güler
	Dr. Öğr. Üyesi Abdülmecit Yıldırım

İçtimaiyat

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 5 • Sayı/Number: 1

Amaç ve Kapsam Aim and Scope

İçtimaiyat Dergisi İnsan ve Toplum Bilimleri alanında güçlü bilimsel bir yaklaşımla hazırlanmış nitelikli çalışmaları yayınlamak üzere altı aylık dönemlerle (Mayıs ve Kasım) yayınlanan ulusal akademik hakemli bir dergidir. İçtimaiyat Dergisi'nde yayınlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukuki açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, ilk yayın hakları İçtimaiyat Dergisi'ne aittir. Yayınlanan yazılar İçtimaiyat Dergisi'nin yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir.

İçtimaiyat sosyal bilimlerle (dil bilimi, din bilimleri, edebiyat, eğitim bilimleri, felsefe, güzel sanatlar, psikoloji, siyaset bilimi, sosyoloji, tarih, uluslararası ilişkiler vb.) alakalı konularda özgün ve nitelikli bilimsel çalışmalara yer vermektedir. Dergimizde yayınlanan tüm makaleler çevrimiçi olarak erişime açıktır ve makale yayını için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

The Journal of Social Science is an international academic peer-reviewed semi-annual (May and November) journal tending to publish qualified works with a strong scientific approach in the fields of humanities and social sciences. Authors bear the sole legal responsibility for their published works in the Social Science. The Society Science has the sole ownership of copyright to all published works. No part of this publication shall be produced in any form without the written consent of Journal of Social Science. Editorial board is free to decide about the publishing or not publishing the articles received to Journal of Social Science.

İctimaiyat focuses on, but not limited to the following topics: educational sciences, fine arts, history, international relations, linguistics, literature, philosophy, political science, psychology, sociology and theology, etc. All articles published in our journal are open access and freely available online. All articles published in our journal are open access, freely available online and no fee is charged for publishing articles

İçtimaiyat Dergisi Aşağıdaki İndekslerde Taranmaktadır:

İSAM (İslam Araştırmaları Merkezi)

Esji (Eurasian Scientific Journal Index)

İdealonline

Academic Resource Index

Ijif (International Innovative Journal Of Impact Factor)

Scientific Indexing Service

Asos Index

Google Scholar

Crossref Doi (Digital Object Identifier)

Open Academic Journal Index

Researchbib (Academic Research Index)

Index Copernicus

Journal of Social Science (İctimaiyat) Indexed and Abstracted In:

İSAM (Centre For Islamic Studies)

Esji (Eurasian Scientific Journal Index)

İdealonline

Academic Resource Index

Ijif (International Innovative Journal Of Impact Factor)

Scientific Indexing Service

Asos Index

Google Scholar

Crossref Doi (Digital Object Identifier)

Open Academic Journal Index

Searchbib (Academic Research Index)

Index Copernicus

İctimaiyat

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 5 • Sayı/Number: 1

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	6
Sayının Hakemleri	8
Editörden	9
Araştırma Makalesi • Research Article	10
Hasan Taşkiran, Timurlularda Rüşvet	1
Hacer Göl, Kıbrıslı Mehmet Kâmil Paşa'nın İlk Sadaretinden Ayrılışı	9
Raziye Şanal-Fulya Feyiz, Osmanlı Arşivi Kayıtları Işığında Kayseri'de Kolera (1893-1896)	23
Habibe Polat, XIX. Yüzyılın Sonlarında Osmanlı'da Eğitimin İyileştirilmesi Girişimleri Çerçevesinde Gayrimüslim ve Yabancı Okullar	32
Elçi Neciyev-Meherrem Ahmedov, Arap-Hazar Savaşları ve Derbent	43
Songül Akyurt, 1365 İskenderiye Baskını	50
Tuğba Özdoğan, Sultan III. Osman Döneminde (1754-1757) Yayınlanan Bir Menzil Emirnâmesi	64
Burak Aydemir, II. Dünya Savaşı Sonrasında (1945-1950) Türkiye'nin İktisadi Durumu ve Sosyal Hayatta Yaşanan Gelişmeler	73
Burçin Hafize Tercan, Türk-Yunan Nüfus Mübadelesinde İstanbul'a Gelen Türk Göçmenlerinin Uyum ve Entegrasyon Süreci	90
İsmail Ekinci, Hârizmî'nin <i>Kitâbu'l-Cebr Ve'l-Mukâbele</i> İsimli Eserinin Arap Dilindeki Yeri ve Önemi	103
Muhammed Dağ, Sabri F. Ülgener'in "İktisadî Çözülmenin Ahlak ve Zihniyet Dünyası" Eseri Hakkında Bir İnceleme	117
Osman Metin-Murat Gencer, Instagram Kullanımının Lisans Öğrencilerinin Yaşam Biçimleri Üzerine Etkisi	129
Zeynel Abidin Durmuş, İbn Miskevî ve Tehzibu'l Ahlak Adlı Eserinin Ahlak Felsefesi Açısından İncelenmesi	143
Kitap Tanıtımı • Book Launches	148
Mukadder Özkan Bardakçı, Yorgunluk Toplumu	149
Zeynep Zelal Kızılkaya, Bir Politik Anlatı Olarak Ahmet Kaya Şarkıları: Açık Yaranın Sesi	153
Etik İlkeler ve Değerlendirme Süreci	158

İçtimaiyat

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 5 • Sayı/Number: 1

Okuyucu Mektupları / Letters

İçtimaiyat Dergisinde yayımlanan çalışmalar hakkındaki değerli görüşlerinizi, yorumlarınızı ve önerilerinizi lütfen dergi editörüne iletiniz.

Doç. Dr. Hidayet Kara

h.kara36@hotmail.com

SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Hacı Bayram Kaçmazođlu	Dr. Öğr. Üyesi Osman Karaca
Prof. Dr. Ünal Şentürk	Dr. Öğr. Üyesi Osman Cengiz
Prof. Dr. Mehmet Karagöz	Dr. Öğr. Üyesi Cumhur Ersin Adıgüzel
Prof. Dr. Gürbüz Deniz	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kartal
Prof. Dr. Sıtkı Uluerler	Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Tarik
Doç. Dr. Murat Zengin	Dr. Öğr. Üyesi Aziz Kılıç
Doç. Dr. Özlem Başarır	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Körođlu
Doç. Dr. Savaş Eđilmez	Dr. Berna Korucu Üçüncü
Doç. Dr. Esra Kürüm	Dr. Öğr. Üyesi Ercan Gördeğir
Doç. Dr. Murat Öztürk	Dr. Öğr. Gör. Mehibe Şahbaz
Doç. Dr. Mehmet Birekul	Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Ergöz
Doç. Dr. İslam Can	Dr. Öğr. Üyesi Adem Üstün Çatalbaş
Doç. Dr. Mehmet Ali Aydemir	Dr. Öğr. Üyesi İsa Işık
Doç. Dr. Mustafa Alican	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Erekol
Doç. Dr. Musa Gümüş	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Koca
Doç. Dr. Ejder Ulutaş	Dr. Öğr. Üyesi Murat Yolun
Doç. Dr. İ. Sami Yuca	Dr. Öğr. Üyesi Emrah Başaran
Doç. Dr. Canser Kardaş	Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ferit Duman
Doç. Dr. Aykut Küçükparmak	Dr. Öğr. Üyesi Dinçer Atay
Doç. Dr. Ahmet Ođuz	
Doç. Dr. Âdem Levent	

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucularımız, İçtimaiyat Dergisi'nin beşinci cilt, birinci sayı ile huzurlarınızdayız. Beşinci yılına girmiş olan derginin, akademi dünyasında daha sağlam bir yer edineceğine eminiz. İçtimaiyat dergisi kurulduğu 2017 yılından bugüne kaliteli yayınlarla yayın hayatına devam etmeye çalışmaktadır. Bu amaçla özellikle hakemlik süreçlerine büyük ehemmiyet vermekle birlikte, bu süreci kaliteli hale getirmenin de yollarını aramaktadır. Bilindiği üzere, İçtimaiyat Dergisine gönderilen makaleler en az iki hakem kontrolünden geçerek, yayınlanmakta ve makaleler intihal programlarında taranmaktadır. Bu bakımdan İçtimaiyat'ta yayınlanan makalelerin mümkün mertebe bilimsel birikime katkı sunacak, özgün çalışmalar olmasına dikkat edilmektedir. İçtimaiyat'ın özgün çalışmalarla yayın hayatına devam edebilmesi, siz değerli akademisyenlerimizin göndereceği makalelerle mümkün olacağını tekrardan hatırlatmak isteriz. Bu bağlamda önümüzdeki sayıda da kıymetli katkılarınızı bekliyoruz. Dergimiz bundan sonraki süreçte, Tarih, Edebiyat, Sosyoloji, Felsefe, Siyaset Bilimleri alanlarından gelecek olan çalışmalarını yayınlayacaktır. Sayısal veri ağırlık -bankacılık gibi- alanlardang gelecek makaleler ve teolojiye dair makaleler bundan sonraki süreçte dergimizde yayınlanmayacaktır. Ayrıca Kasım 2021 sayısından sonra, kitap tanıtımı ve değerlendirmesine de, kitapların son 4 yıl içinde yayınlanmış olması şartı getirilecektir. Her sayıda en fazla iki kitap tanıtımı veya değerlendirmesi yayınlanacaktır. Dergimizde kasım sayısı itibariyle, bir sayıda en fazla 15 türkçe makale yer alacaktır. İngilizce olarak da 15 makaleye kadar aynı sayı içerisinde yayın kabulü olacaktır. İçtimaiyat Dergisi'nin yayın politikasında yapılan bu değişikliklerle, derginin akademi dünyasında daha önemli bir yer edineceğini düşünüyoruz.

İçtimaiyat Dergisi'nin Cilt 5, Sayı 1'in yayınlanmasına, katkı sağlayan değerli yazarlarımız, hakemlerimiz ve dergiye emeği geçen bütün herkese teşekkürlerimi sunuyorum. Bu sayıda değişik alanlardan on dört araştırma makalesi ve iki kitap tanıtımı olmak üzere toplam on altı çalışma yer almaktadır. Dergide yayınlanan makalelerin bilim insanları tarafından incelenip tartışılmasını ve bilim dünyasına katkı sunmasını umuyoruz. Bu vesileyle İçtimaiyat'ın yayın hayatına gittikçe artan bir özgünlük ve kalite ile devam edebileceğini düşünüyoruz. Sözlerimi noktalarken, sayıya emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Editör: Doç Dr. Hidayet KARA